

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559

นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษจากมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

เป้าหมาย

1. ลดหรือควบคุมการผลิตมูลฝอยของประชากรในอัตราไม่เกิน 1.0 กิโลกรัม/คน/วัน
2. ให้มีการใช้ประโยชน์จากมูลฝอยในเขตกรุงเทพมหานครและชุมชนทั่วประเทศในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น
3. ปริมาณมูลฝอยที่ตกค้างจากการให้บริการเก็บขนในเขตเทศบาลจะหมดไปและสำหรับพื้นที่นอกเขตเทศบาลจะมีปริมาณมูลฝอยตกค้างไม่เกินร้อยละ 10 ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น
4. ให้ทุกจังหวัดมีแผนหลักและแผนการจัดการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาลและมีระบบการจัดการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาลครบถ้วนทุกเทศบาลและสุขาภิบาล

นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษจากมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ประกอบด้วยนโยบาย

4 ประการดังนี้

1. ให้มีการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ตั้งแต่การเก็บกัก การเก็บขน การขนส่ง และการกำจัด
2. ควบคุมอัตราการผลิตมูลฝอยของประชากร และส่งเสริมการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมลงทุน ก่อสร้าง และ/หรือ บริหาร และดำเนินการระบบจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมากขึ้น

แนวทางดำเนินการ

1. แนวทางด้านจัดการ

1.1 ใช้หลักการ "ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย" ทั้งกับประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ผลิตมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล หรือดำเนินการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลไม่เหมาะสมก่อให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

1.2 ให้มีการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่การเก็บขน การขนส่ง และการกำจัด

1.3 สนับสนุนให้เอกชนดำเนินการธุรกิจการบริการด้านการเก็บขน ขนส่ง และกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ทั้งในรูปของการว่าจ้าง การร่วมลงทุน หรือการให้สัมปทาน/รับจ้างควบคุมระบบกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

1.4 กำหนดองค์กรและหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแล การจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของหน่วยงานต่างๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนให้มีประสิทธิภาพ

1.5 ให้จังหวัดจัดเตรียมที่ดินที่เหมาะสมสำหรับใช้กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลระยะยาว รวมทั้งการกำหนดพื้นที่สงวนไว้เพื่อการกำจัดมูลฝอย ในผังเมืองด้วย

1.6 ให้นำระบบที่ผู้ผลิตต้องรับผิดชอบต่อผู้บริโภค หรือบรรจุกฎหมายที่ใช้แล้วจากผู้บริโภคเพื่อนำไปกำจัด หรือหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งกำหนดประเภทผลิตภัณฑ์ และบรรจุกฎหมายที่ผู้ผลิตต้องนำกลับมาคืนเพื่อการลดปริมาณมูลฝอย

1.7 ติดตาม ตรวจสอบและประเมินสภาพปัญหาการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชน และแหล่งกำเนิดต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาระบบข้อมูลการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและทันสมัยตลอดเวลา รวมทั้งให้มีศูนย์ประสานข้อมูลการนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์

2. แนวทางด้านการลงทุน

2.1 ให้มีการลงทุนก่อสร้างสถานที่กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาล และจัดหาเครื่องจักรกลที่เหมาะสม โดยรัฐร่วมทุนกับภาคเอกชน หรือรัฐสนับสนุนงบประมาณทั้งหมด หรือสนับสนุนบางส่วนให้แก่ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น

2.2 ส่งเสริมการลงทุนและให้สิ่งจูงใจแก่ภาคเอกชนที่ดำเนินธุรกิจหรือองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ทำงานเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมทั้งการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

2.3 จัดตั้งศูนย์กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลส่วนกลางที่สามารถใช้ร่วมกันได้ระหว่างชุมชนหลายแห่งที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน

2.4 ปรับปรุงและฟื้นฟูสถานที่กำจัดมูลฝอยเดิม ที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาลในพื้นที่ชุมชนทั่วประเทศ ตามลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น

3. แนวทางด้านกฎหมาย

3.1 ปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลและอัตราค่าธรรมเนียมการลด และใช้ประโยชน์จากมูลฝอย

3.2 กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากสถานที่กำจัดมูลฝอย เช่น มาตรฐานน้ำทิ้ง มาตรฐานการระบายอากาศเสียจากปล่องเตาเผามูลฝอยและเมรุ

3.3 กำหนดให้สถานที่กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องควบคุม การระบายของเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3.4 กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกลไกการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์เพื่อใช้ประโยชน์จากมูลฝอย และลดปริมาณมูลฝอย

3.5 กำหนดระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยที่เกิดจากการก่อสร้าง รถไฟ รถโดยสาร และเรือแพ

3.6 กำหนดให้มีระบบ ติดตาม ตรวจสอบ บันทึกลับภาวะมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษ โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการตรวจสอบมากขึ้น และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระบบการติดตามตรวจสอบ

4. แนวทางด้านการสนับสนุน

4.1 สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา และเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4.2 ให้มีการฝึกอบรม เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ด้านวิชาการ และการบริหารจัดการแก่เจ้าหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4.3 สนับสนุนกิจกรรมเพื่อปลูกฝังทัศนคติ และสร้างค่านิยมให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปในการรักษาความสะอาดของบ้านเมืองและการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

จะเห็นได้ว่านโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559 (นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษจากมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล) ได้มีการกล่าวถึงรูปแบบการจัดการมูลฝอยค่อนข้างจะเป็นรูปธรรม มีแผนงาน กลวิธีดำเนินการอย่างชัดเจน แต่ก็กำหนดเพียงระดับของหน่วยงานเท่านั้น ส่วนการจัดการมูลฝอยในระดับของครัวเรือน นโยบายดังกล่าวไม่ได้กล่าวถึง ซึ่งการจัดการมูลฝอยในระดับครัวเรือนนับว่ามีความสำคัญที่จะเป็นตัวช่วยสนับสนุน หรือเป็นอุปสรรคทำให้การจัดการมูลฝอยของหน่วยงาน/ชุมชนประสบผลสำเร็จหรือไม่สำเร็จ เพราะหากเราสามารถจัดการมูลฝอยตั้งแต่ในระดับครัวเรือน ก็จะเป็นการลดปริมาณของมูลฝอยลง และจะทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการ เก็บรวบรวม ขนส่ง ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการกำจัดขั้นสุดท้าย นอกจากนี้การแยกมูลฝอย และนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ ครัวเรือนอีกทางหนึ่งด้วย

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2498 ส่วนที่ 3 มาตรา 50 ได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้ว่า เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ให้เทศบาลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลไว้หลายประการ โดยเฉพาะมาตรา 50 (3) กำหนดหน้าที่ไว้ว่าต้องรักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดิน หรือที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

เพราะฉะนั้นในเรื่องการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลภายในเขตเทศบาล จึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่บังคับให้เทศบาลทุกเทศบาลพึงปฏิบัติ แต่เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลนั้นเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมอบอำนาจให้ผู้บริหารราชการส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีของแต่ละเทศบาล ได้มีอำนาจอิสระพอสมควรที่จะบริหารกิจการของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายทางการเมืองที่ให้อำนาจประชาชนภายในท้องถิ่นและบริหารกิจการต่างๆให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ โดยหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลางจะมีหน้าที่เพียงควบคุมดูแลการดำเนินกิจการของเทศบาล ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายข้อบังคับที่วางไว้เท่านั้น ทั้งในด้านนโยบายการบริหาร ด้านระเบียบการคลัง ด้านการบริหารงานบุคคล เป็นต้น

การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยวิธีที่ถูกต้องและจริงจัง ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดมลภาวะอันเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยทั่วไป กระทรวงมหาดไทยจึงได้สั่งการให้เทศบาลพิจารณาดำเนินการโดยสรุปดังนี้

- ให้เทศบาลสำรวจหาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทกร้างว่างเปล่าที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือเขตติดต่อกันกับเทศบาล เพื่อใช้เป็นที่ยังมูลฝอย โดยดำเนินการขอใช้ประโยชน์ในราชการ ตามมาตรา 3 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หากไม่มีที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ก็ให้เทศบาลหาที่ยังมูลฝอยโดยวิธีอื่น เช่น จัดซื้อจากเอกชน เป็นต้น และในเรื่องการจัดซื้อที่ดินเพื่อเป็นที่ยังมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลนั้น ก็ได้เคยสั่งให้หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดสร้างแหล่งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกระบบ

- การวางนโยบายเกี่ยวกับการจัดพื้นที่ที่ยังมูลฝอย ได้วางนโยบายเกี่ยวกับการจัดพื้นที่ที่ยังมูลฝอย เช่น ต้องให้ห่างจากถนนอย่างน้อย 100 เมตร และให้ปลูกไม้ยืนต้นโตเร็วบริเวณด้านหน้าที่ยังมูลฝอยเพื่อป้องกันสายตาคูคนที่ไม่สุจริตไปมา และป้องกันลมพัดพามูลฝอยปลิวเกลื่อนกลาด

ในเรื่องการกำจัดมูลฝอยนั้น ส่วนกลางหรือกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่แต่เพียงควบคุมให้เทศบาลได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบังคับไว้ รวมทั้งควบคุมดูแลผลกระทบต่างๆที่อาจจะ

เกิดขึ้นกับประชาชน อันเนื่องมาจากการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เช่นกองมูลฝอยส่งกลิ่นเหม็น รบกวนประชาชน เป็นต้น อาจจะต้องสั่งการให้เทศบาลรีบดำเนินการแก้ไขให้ถูกหลักสุขาภิบาลต่อไป นอกจากนี้ก็อาจจะแนะนำทางด้านวิชาการที่เหมาะสมกับเทศบาลเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติด้วย สำหรับวิธีการกำจัด การบริหารงานกำจัดมูลฝอย และงบประมาณ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ต่างๆ เหล่านี้ เป็นเรื่องที่เทศบาลแต่ละแห่งมีอำนาจอิสระพอสมควรที่จะบริหาร ตามที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย และข้อบังคับ

ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข มาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า การกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูล และสิ่งเปราะอะเปื้อนในเขตท้องถิ่นใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนั้นแต่ฝ่ายเดียว แต่กิจการนี้ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจะอนุญาตให้บุคคลใดจัดทำในความควบคุมของตนก็ได้ ดังนั้นในเรื่องการมอบให้เอกชนเก็บขน กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลนั้น เทศบาลและสุขาภิบาล จึงอาจจะมอบอำนาจให้เอกชนดำเนินการแทนได้ โดยเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับ สุขาภิบาลที่ออกตามพระราชบัญญัติสาธารณสุขแล้วแต่กรณี (สำราญ บุญรอดฤทธิ์ และ บุญญะพัฒน์ จันทร์อุไร, 2531 : 1 - 1)

จะเห็นได้ว่านโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยนั้น กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเทศบาลทั่วประเทศ และเมืองพัทยา ได้กำหนดเป็นนโยบายกว้างๆที่จะให้ท้องถิ่นได้พิจารณาวางกรอบเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ส่วนการกำหนดกรอบรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยโดยตรง จะให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้กำหนดเอง ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้นๆ และตรงกับเจตนารมณ์ของผู้บริหารเทศบาล ซึ่งเป็นผู้แทนของประชาชนในเขตนั้นๆด้วย ซึ่งแนวทางดังกล่าวดูเหมือนจะเป็นแนวทางที่ดีเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติก็ประสบปัญหาหลายประการ เช่น ทำให้รูปแบบการจัดการมูลฝอยของครัวเรือนเปลี่ยนไป จากที่เคยจัดการด้วยตัวเองมาแต่อดีตก็เปลี่ยนเป็นให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น(เทศบาล)เป็นผู้จัดการกับปัญหาแต่เพียงฝ่ายเดียว จึงทำให้เกิดปัญหาในการเก็บขน การกำจัดมูลฝอย นอกจากนี้ยังประสบปัญหาในการบริหารจัดการต่างๆ เช่น ผลประโยชน์, อิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่น, นโยบายในการจัดการมูลฝอย ฯลฯ ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที นอกจากนี้กระทรวงมหาดไทยยังมีบทบาทน้อยมาก ในการกระตุ้นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดความตื่นตัวในการแก้ไขปัญหาที่ทำความเดือดร้อนแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอันเกิดจากมูลฝอย

ภาคผนวก ข**แบบสอบถาม****เรียน หัวหน้าครัวเรือน**

ข้าพเจ้า นายสมบุญธรรม ชันเมือง นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความประสงค์ที่จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะในครัวเรือนของท่าน เพื่อประกอบการศึกษาเรื่อง การจัดการขยะในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา

ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการศึกษาเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อผลการศึกษาจะได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด อันจะเป็นประโยชน์ต่อครัวเรือนของท่าน และต่อการวางแผนแก้ไขปัญหาขยะในเขตเทศบาลเมืองพะเยา ในการตอบแบบสอบถามผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อตัวท่านหรือครัวเรือนของท่านแต่ประการใด

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะในครัวเรือน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ

ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อปัญหาขยะ

ผู้ศึกษาหวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณล่วงหน้า ในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

(นายสมบุญธรรม ชันเมือง)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ส่วนที่ 1

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ ปี

3. การศึกษาสูงสุด

- () 1. ไม่ได้เรียน () 2. ประถมศึกษา
 () 3. มัธยมศึกษา () 4. ปวช./ปวส./ปวท. หรือเทียบเท่า
 () 5.ปริญญาตรี () 6. สูงกว่าปริญญาตรี
 () 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

4. อาชีพ

- () 1. เกษตรกรรม () 2. รับจ้าง
 () 3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว () 4. รับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 () 5. ทำงานบริษัทเอกชน () 6. อื่นๆ (ระบุ).....

5. รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน(โดยประมาณ) บาท

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่จริงในปัจจุบัน(รวมตัวผู้ตอบ).....คน

7. ปริมาณขยะที่เกิดจากครัวเรือนของท่านมีประมาณวันละ.....กิโลกรัม

8. ในแต่ละวันขยะประเภทใดในครัวเรือนของท่าน ที่มีมากเรียงตามลำดับ 1,2,3

(เขียนหมายเลขเรียงตามลำดับ 1,2,3 ลงในช่องวงเล็บที่กำหนดให้)

() เศษอาหาร เศษผัก เศษผลไม้	() กระดาษหนังสือพิมพ์ เศษกระดาษ
() ผ้า หรือเศษผ้า	() ถุงพลาสติก หรือพลาสติกในรูปแบบอื่นๆ
() แก้ว กระเบื้อง ขวด	() อลูมิเนียม โลหะ กระจก
() โฟม	() อื่นๆ(ระบุ).....

ส่วนที่ 2

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องซึ่งตรงกับการปฏิบัติในครัวเรือนของท่าน

ข้อความ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บ่อย ครั้ง	ปฏิบัติ บาง ครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
ครัวเรือนของท่านมีการรวบรวมขยะโดย				
1. ขยะที่เป็นถุงพลาสติก กระดาษ ขวด จะกองรวมไว้ ที่ใดที่หนึ่ง /บริเวณโคบริ บริเวณหนึ่งของบ้าน				
2. ขยะที่เป็นเศษอาหาร เศษผัก/ผลไม้ ใส ตะกร้าสาน เชง กล่องกระดาษ ฯลฯ ไม่มีฝาปิด				
3. ขยะทุกชนิดใส่ถังขยะที่มีความแข็งแรง มีฝาปิด				
4. ขยะที่มีประโยชน์ เช่น กระดาษ ขวด ฯลฯ จะเก็บ รวบรวมโดยมีสถานที่/ภาชนะเก็บรวบรวมเฉพาะ				
ครัวเรือนของท่านมีการแยกขยะโดย				
1. กระดาษ โฟม ถุงพลาสติก เมื่อใช้แล้วจะทิ้งรวมกันกับ ขยะอื่นๆโดยไม่มีการแยกต่างหาก				
2. แยกขยะเปียก และขยะแห้งออกจากกันก่อนทิ้งลงถัง				
3. ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ โบรมีด โกลน ที่ ใช้แล้วมีการแยกออกจากขยะอื่นๆเพื่อป้องกันอันตราย				
ครัวเรือนท่านมีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์โดย				
1. มีการนำวัสดุ/สิ่งของที่ชำรุด เสียหาย มาซ่อมแซม ปรับปรุงให้ใช้งานได้ดังเดิม เช่น พัดลม เตาไรต์ โต๊ะ				
2. มีการนำวัสดุ/สิ่งของกลับมาใช้ประโยชน์ในสภาพเดิม เช่น นำถุงพลาสติกที่ใช้แล้ว มาเป็นถุงรวบรวมขยะ				
3. มีการนำเอาวัสดุ/สิ่งของที่ไม่ใช้แล้วมาแปรเปลี่ยน สภาพเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น ทำพรมเช็ดเท้า จากเศษผ้า ทำรองเท้า หรือถังขยะจากยางรถยนต์				
4. นำสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว เช่น เสื้อผ้า หนังสือ ฯลฯ ไป บริจาคให้ผู้อื่น				
5. นำวัสดุ/สิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว เช่น ขวด หนังสือพิมพ์ ถุง พลาสติก ฯลฯ ที่แยกไว้ไปขาย				

ข้อความ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บ่อย ครั้ง	ปฏิบัติ บาง ครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
ครัวเรือนของท่านมีการกำจัดขยะโดย				
1. เศษอาหาร เศษผัก ขวด แก้ว กระดาษ หรือโลหะ ต่างๆ จะทิ้งกองบริเวณที่ว่างในบ้านที่สาธารณะ หรือทิ้งลงในแม่น้ำ ลำคลอง				
2. ขยะที่เน่าเปื่อยได้ เช่น เศษใบไม้ นำไปทำเป็นปุ๋ยหมัก				
3. ขยะที่เป็นเศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ นำไปเลี้ยงสัตว์				
4. โฟม ถุงพลาสติก กระป๋องสเปรย์นำไปเผากลางแจ้ง				
5. ขยะทั่วไปทิ้งลงถังขยะของเทศบาล โดยก่อนทิ้ง จะรวบรวมขยะใส่ถุงพลาสติก และปิดปากถุงทุกครั้ง				
6. เมื่อมีสัตว์เลี้ยงตายภายในบ้าน เช่น หนู แมว สุนัข หรือสัตว์อื่นๆ นำไปฝังดินห่างจากแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้				

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของสมาชิกในครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือนของท่านได้เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับขยะในครัวเรือนต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง	มีส่วน ร่วมทุก คน	มีส่วน ร่วม เกือบทุก คน	มีส่วน ร่วมมาก กว่า หนึ่งคน	มีส่วน ร่วม เพียงคน เดียว
1. การวางแผน หาแนวทางในการจัดการขยะ				
2. การรวบรวมขยะ เช่น รวบรวมขยะใส่ถังขยะ				
3. การแยกขยะ เช่น แยกขยะเป็นขยะเปียก ขยะแห้ง				
4. การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ หรือนำไปขาย				
5. การกำจัดขยะ เช่น นำขยะไปเผา ฝัง หรือทิ้งลงถัง ขยะของเทศบาล ฯลฯ				
6. การให้คำแนะนำ ชักชวน ตักเตือน สมาชิกใน ครัวเรือนในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับขยะ				
7. การแก้ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับขยะ				

ส่วนที่ 3

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของสมาชิกในครัวเรือน

ข้อความ	ใช่	บางครั้ง	ไม่ใช่
1. สมาชิกในครัวเรือนรู้จักและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน			
2. สมาชิกในครัวเรือนมีการยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกัน			
3. สมาชิกในครัวเรือน รักใคร่และห่วงใยกันดี			
4. สมาชิกในครัวเรือนมีการยอมรับความคิดเห็น ว่ากล่าวตักเตือนกันได้			
5. สมาชิกในครัวเรือนมีการช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆของครัวเรือนเป็นอย่างดี			
6. เมื่อสมาชิกในครัวเรือนมีปัญหา จะมาปรึกษาสมาชิกในครัวเรือน			
7. ในการทำงานสมาชิกในครัวเรือน มีการชมเชยให้กำลังใจ และยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกัน			
8. สมาชิกในครัวเรือนมักจะมีปากเสียงทะเลาะกันเป็นประจำ			
9. โดยปรกติสมาชิกในครัวเรือนไม่ค่อยจะได้พูดคุยกัน			
10. สมาชิกในครัวเรือนมักมีความคิดเห็นไม่ค่อยตรงกัน			

ส่วนที่ 4

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

ประเภทสื่อ	มากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์	4-5 ครั้ง/สัปดาห์	2-3 ครั้ง/สัปดาห์	1 ครั้ง/สัปดาห์	ไม่เคยได้รับ
1. วิทยุ					
2. โทรทัศน์					
3. หนังสือพิมพ์					
4. แผ่นพับ/ใบปลิว					
5. เจ้าหน้าที่เทศบาล					
6. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข					
7. เพื่อนบ้าน/เพื่อนร่วมงาน					
8. สมาชิกในครัวเรือน					

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องซึ่งตรงกับความรู้สึกหรือการเห็นความ
สำคัญต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของท่าน

ข้อความ	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย
1. ปัญหาขยะในเขตเทศบาลเมืองพะเยาเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข โดยเร่งด่วน			
2. ท่านรู้สึกไม่ชอบใจหากพบเห็นผู้ที่ทิ้งขยะอย่างไม่เป็น ระเบียบในบ้าน หรือที่สาธารณะ			
3. ท่านยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาขยะ ในชุมชนของท่าน			
4. ปัญหาการปล่อยน้ำเน่าเสีย ลงสู่กว๊านพะเยามีแนวโน้มมาก ขึ้น ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในจังหวัดพะเยา			
5. ท่านยินดีที่จะช่วยดูแล และรักษาความสะอาดของ แหล่งน้ำและที่สาธารณะในชุมชนของท่าน			
6. ในพื้นที่จังหวัดพะเยามีการตัดไม้ทำลายป่าเพิ่มมากขึ้น			
7. ท่านยินดีที่จะช่วยกันปลูกต้นไม้ และรณรงค์ไม่ให้มีการตัด ไม้ทำลายป่าเพื่อเป็นการอนุรักษ์ป่าไม้			
8. ในเขตเทศบาลเมืองพะเยามีปัญหาการจราจรติดขัด			
9. ท่านยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาจราจร โดยการปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด			
10. ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดพะเยา			

ส่วนที่ 5 คำชี้แจง ให้กากบาท(X) ทับบนตัวอักษรข้อที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

<p>1. ปัจจุบันนี้เทศบาลเมืองพะเยากำจัดขยะโดยวิธีใดเป็นส่วนใหญ่</p> <p>ก. เเผา ข. ฝังกลบ</p> <p>ค. กองทิ้งตามสถานที่ต่างๆ</p> <p>ง. ไม่ทราบ</p>	<p>2. สถานที่ที่ทางเทศบาลเมืองพะเยานำขยะไปกำจัด อยู่ในเขตตำบลใด</p> <p>ก. ตำบลท่าวังทอง ข. ตำบลต้อม</p> <p>ค. ตำบลจำป่าหวาย</p> <p>ง. ไม่ทราบ</p>
<p>3. "ขยะ" หมายถึง</p> <p>ก. เศษสิ่งของเหลือใช้ที่ทิ้งแล้ว</p> <p>ข. สิ่งของที่หมดสภาพการใช้งาน</p> <p>ค. สิ่งของที่ไม่ต้องการใช้แล้วจะนำไปขายได้หรือไม่ก็ตาม</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	<p>4. วิธีที่ดีที่สุดในการลดปริมาณขยะคือ</p> <p>ก. นำไปฝัง</p> <p>ข. นำไปเผาทุกวัน</p> <p>ค. พยายามหลีกเลี่ยงสิ่งของที่จะก่อให้เกิดขยะและมีการแยกขยะ</p> <p>ง. นำขยะไปทิ้งลงถังขยะเทศบาล</p>
<p>5. ที่รองรับขยะที่ถูกหลักสุขาภิบาลควรมีลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. อะไรก็ได้ที่สามารถใส่ขยะได้</p> <p>ข. มีฝาปิด กันไม่รั่ว มีหูหิ้ว หรือที่จับถือ</p> <p>ค. เป็นถังพลาสติก หรือโลหะ ไม่มีฝาปิด</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	<p>6. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการคัดแยกขยะ</p> <p>ก. เป็นการเพิ่มรายได้จากการขายขยะ</p> <p>ข. เป็นการลดปริมาณขยะ</p> <p>ค. เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>
<p>7. การกำจัดขยะโดยการเผา ขยะในข้อใดที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศมากที่สุด</p> <p>ก. กระดาษ</p> <p>ข. พลาสติก โฟม</p> <p>ค. เศษกิ่งไม้ ใบไม้</p> <p>ง. เศษอาหาร เศษผัก ผลไม้</p>	<p>8. ขยะประเภท ถ่านไฟฉาย กระจก ยารักษาโรค ฆ่าแมลง หลอดไฟฟ้า ไบโอมีดิล ควรกำจัดอย่างไร</p> <p>ก. ทิ้งรวมกับขยะอื่นๆ</p> <p>ข. ซุดหลุมฝังให้มิดชิด</p> <p>ค. นำไปทิ้งตามที่รกร้างว่างเปล่า</p> <p>ง. ห่อให้มิดชิด แล้วทิ้งให้เทศบาลกำจัด</p>
<p>9. ข้อใดเป็นผลกระทบจากปัญหาขยะ</p> <p>ก. ทำให้บ้านเมืองสกปรก รกรุงรัง</p> <p>ข. เป็นแหล่งแพร่พันธุ์สัตว์ แมลงนำโรค</p> <p>ค. ทำให้เกิดมลพิษต่อดิน น้ำ และอากาศ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	<p>10. ข้อใดเป็นขยะอันตราย</p> <p>ก. ถ่านไฟฉาย, แบตเตอรี่</p> <p>ข. กระจก ยารักษาโรค</p> <p>ค. หลอดไฟนีออน</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>

ส่วนที่ 6 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องซึ่งตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
1. ชยะไม่ใช่เป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม			
2. ปัญหาชยะจะเพิ่มมากขึ้น หากทุกคนไม่ร่วมมือช่วยกันแก้ไข			
3. คนที่ทิ้งชยะเร็ว ราบด หรือทิ้งในที่สาธารณะเป็นคนมักง่าย			
4. ชยะควรเป็นเรื่องของคนรับใช้ ลูกจ้าง คนงานเท่านั้น			
5. การแยกชยะเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก และเสียเวลา ไม่มีประโยชน์			
6. ควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ทุกครัวเรือนมีการลดปริมาณชยะ แยกชยะ และมีการนำชยะกลับมาใช้ประโยชน์			
7. เทศบาลได้แก้ไขปัญหาชยะอย่างมีประสิทธิภาพ			
8. ความถี่ในการมาเก็บขนชยะของรถและพนักงานเก็บขนชยะเหมาะสมดีแล้ว			
9. พนักงานเก็บขนชยะของเทศบาลปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง			
10. การจัดการชยะควรเป็นหน้าที่ของเทศบาลเท่านั้น			
11. ปัญหาชยะในเขตเทศบาลที่ตกค้างและเก็บขนไม่หมด เกิดจากเทศบาลไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน			
12. เทศบาลได้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องชยะแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ			
13. จังหวัดพะเยาได้ดำเนินการโครงการ "ถนนตัวอย่าง" เพื่อเป็นโครงการนำร่องในการแก้ไขปัญหาจราจร ปัญหาชยะ ในเขตเทศบาลเมืองพะเยา			

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายแพทย์เจษฎา พิชัยจุมพล	นายแพทย์ 8
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเชียงใหม่
2. อาจารย์สุรีย์ บุญญาอนุพงศ์	ผู้อำนวยการ 8
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่
3. อาจารย์บุญต่วน แก้วปิ่นตา	อาจารย์ประจำภาควิชาเวชศาสตร์
ชุมชน คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. นางจินตนา จาริกบุตร	นักวิชาการสาธารณสุข 7
กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและ
อาชีวอนามัย สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดเชียงใหม่
5. นางอรุณรัตน์ สุคนธมาน	พยาบาลวิชาชีพ 7
กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและ
อาชีวอนามัย สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดเชียงใหม่
6. นางฉัตรศิริ พิธิษฐกุล	นักวิชาการสาขาภิบาล 7
กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและ
อาชีวอนามัย สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดพะเยา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสมบุญ ชันเมือง
วัน เดือน ปีเกิด	10 มิถุนายน 2508
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนพากแก้ววิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2523 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2525 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และ ผดุงครรภ์ชั้นสูง (เทียบเท่าปริญญาตรี) จากวิทยาลัยพยาบาล สวรรคดิ์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2529 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2534
ประสบการณ์การทำงาน	ปี พ.ศ. 2530 - 2532 รับราชการในตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 3 ปฏิบัติงานฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี พ.ศ. 2533 - 2534 รับราชการในตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 4 ปฏิบัติงานฝ่ายสุขภาพและป้องกันโรค โรงพยาบาลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี พ.ศ. 2535 - 2538 รับราชการในตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 5 หัวหน้างานกามโรคและโรคเอดส์ โรงพยาบาลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี พ.ศ. 2539 - 2540 รับราชการในตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 6 หัวหน้าฝ่ายสุขภาพและป้องกันโรค โรงพยาบาลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี พ.ศ. 2541- ปัจจุบัน รับราชการในตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 7 โรงพยาบาลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา